

SLOVENSKI

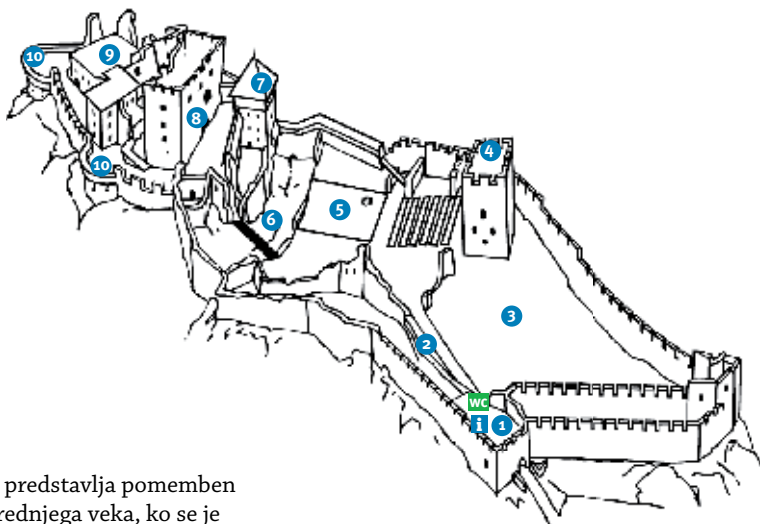
Stari grad Celje

STARI GRAD CELJE

☆ ☆ ☆
knezi - danes - jutri

1 TIC Stari grad	6 Obrambni jarek z mostom
2 Kavarna Veronika	7 Stolp nad Pelikanovo potjo
3 Vzhodno predgradje	8 Gotski palacij
4 Friderikov stolp (panoramska točka)	9 Romanski palacij
5 Osrednje grajsko dvorišče in vodnjak	10 Razgledna ploščad

V zgodovini Celja predstavlja pomemben mejnik obdobje srednjega veka, ko se je današnje mesto preoblikovalo v trško naselbino. Ta je svoj razcvet doživela v času vladanja grofov Celjskih, ki so ji leta 1451 podelili mestne pravice.

Prvotni lastniki Starega gradu Celje so bili grofje Vovbrški s Koroške. Ti so postavili grad v drugi polovici 12. stoletja. Podoba gradu je bila v primerjavi z današnjo veliko manjša – obsegala je le romanski palacij, zaprto dvorišče ter zaščitno zunanje obzidje, ki je bilo na vrhu zavarovano z obrambnim hodnikom. Takšna je bila tudi značilna podoba gradov tistega časa.

Po izumrtju Vovbrških je grad prešel v roke žovneške gospode, ki je bila kmalu po selitvi v današnje Celje povzdignjena v grofe Celjske. Prvotno grajsko utrdbo so pričeli spreminjati v udobno stanovanjsko rezidenco. Zunanje obzidje so dogradili v bivalni gotski palacij, na bližnji vzpetini pa postavili skoraj 23 m visok obrambni stolp, kasneje imenovan Friderikov stolp. V kasnejših fazah razvoja se je grajski kompleks širil, dograjeno je bilo zunanje obzidje s stolpiči, gospodarski in vojaški

objekti, urejeni široki obrambni jarki ter nov dostop v grajsko jedro. Čeprav je bil grad izredno dobro in močno varovan, pa so v začetku 16. stoletja dodali še zadnji del obzidja, kar je celjski grad povzdignilo med najmočnejše utrdbe tistega časa.

V zadnji razvojni fazi je srednjeveški grad dobil podobo renesančne utrdbe, ki je ob nevarnosti nudila zatočišče tudi okoliškim prebivalcem. V 18. stoletju so grad opustili, stavbno kamenje pa so uporabili za gradnjo stavb v okolici.

Danes je grad po prenovi postal atraktivna turistična točka, njegovim obiskovalcem sta na voljo sodoben Turistično informacijski center in Kavarna Veronika. Grad, ki je po površini največji srednjeveški grad v Sloveniji, predstavlja čudovito okolje za poroke, v poletnem času pa se na njem odvijajo številni dogodki, koncerti in prireditve.

O GROFIH CELJSKIH

Začetki dinastije grofov Celjskih segajo v čas žovneške gospode z gradu Žovnek v Spodnji Savinjski dolini. Žovneški so po izumrtju grofov Vovbrških pridobili njihovo posest vključno s Starim gradom. Friderik Žovneški se je z družino preselil v Celje in v tem času posodobil in utrdil grajsko poslopje v udobnejšo bivalno rezidenco. Kmalu za tem, leta 1341, je bil povzdignjen v grofa Celjskega, kar predstavlja začetek dinastije grofov Celjskih. Iz tega obdobja izhaja tudi današnji grb mesta Celje – tri zlate zvezde na modrem polju. Najvišji vzpon so Celjski dosegli v času vladanja Hermana II. Celjskega. V želji, da bi se rešili izpod nadoblasti Habsburžanov, se je Herman II. pričel povezovati z ambicioznim ogrskim kraljem Sigismundom Luksemburškim in ga v veliki bitki pri Nikopolju rešil iz turških rok. V zahvalo za rešitev se je Sigismund kasneje poročil s Hermanovo najmlajšo hčerko Barbaro, ki je s poroko postala ogrska, kasneje pa tudi nemška in češka kraljica. Njena svobodomiselnost, verska toleranca, predvsem pa zanimanje za alkimijo in astrologijo so burili duhove še mnoga leta po njeni smrti. Njena vnukinja, Elizabeta Habsburška, se je poročila s poljskim kraljem, s katerim sta imela kar 13 otrok, od katerih jih je deset tudi preživel. V času vladanja Hermana II. Celjskega, ki je bi najmočnejši in najvplivnejši vladar celjske rodbine, so se grofje uspešno vključevali v evropski politični vrh in se povezovali z najpomembnejšimi plemiškimi rodbinami tistega časa. Sigismund Luksemburški je leta 1436 v državne kneze povzdignil dva predstavnika celjske rodbine – Friderika II. in Ulrika II.

Friderik II. je bil najstarejši sin Hermana II. in tako določen za njegovo nasledstvo. V zgodovini Celjskih je znan po nesrečni

ljubezni z Veroniko Deseniško. Zaradi političnih ambicij ga je oče poročil z Elizabeto Frankopansko, s katero pa Friderik ni bil srečen. Ko so ženo Elizabeto našli umorjeno, je imel prosto pot, da se poroči z ljubljeno Veroniko, s čimer pa je omadeževal ugled dinastije. Oče ga je za kazen zaprl v 23 m visok obrambni stolp, Veroniko pa naročil umoriti. Kasneje je moral sina Friderika zaradi nasledstva izpustiti in dinastija Celjskih je nadaljevala z vzpenjanjem po družbeni, gospodarski in politični moči vse do povzdignjenja v državne kneze. To je prineslo spor s Habsburžani, s katerimi so kasneje sklenili mirovni sporazum in obojestransko dedno pogodbo, na podlagi katere so, po izumrtju rodbine Celjskih, Habsburžani nasledili vsa celjska posestva v rimsko-nemškem cesarstvu. Rodbina Celjskih je izumrla leta 1456 z umorom zadnjega moškega potomca, Ulrika II. Celjskega.

LEGENDA:

Očrnem vranu

Preden je šel grof Ulrik v boj, je videla njegova visoka gospa črnega vrana. Grofa je svarila: "Ne hodi z doma, videla sem črnega vrana, to pomeni nesrečo!" Vendar je Ulrik ni maral poslušati in je šel. Med bojem v Beogradu pa je zagledal istega vrana, ki ga je poprej videla njegova gospa. Ko ga je opazoval, ga je eden izmed sovražnikov zabodel. Tako je grof Ulrik žalostno končal.

SPREHOD PO GRADU

Odkrijte skrivnostne koticke gradu, občutite moč zgodovine in vstopite v življenje ene najmočnejših evropskih rodbin poznega srednjega veka. Po grajskem kompleksu vas bo vodilo 11 usmerjevalnih tabel, ki vam bodo omogočile samostojno raziskovanje gradu in njegove zgodovine.

Turistično informacijski center Stari grad

Vstop na grad potek skozi Turistično informacijski center (TIC) katerega prostori se nahajajo ob nekdanjem stražnem stolpu. Tu so vam na voljo vstopnice in spominki ter osnovne informacije o gradu in Celju. Ogledate pa si lahko tudi stalno razstavo Pokrajinskega muzeja Celje »Danes grofje Celjski in nikdar več«, ki se nahaja v medzidju.

Kavarna Veronika

V kavarni Veronika so vam na voljo grajski napitki in sladice ter grajska otroška igrala v podobi Friderikovega stolpa.

Vzhodno predgradje

Na tem mestu se od aprila do oktobra odvija program Živa zgodovina, ki obiskovalcem ponuja možnost, da postanejo del »žive« zgodovine in se v avtentičnem okolju mečujejo z vitezi, streljajo z lokom ali ustvarjajo v srednjeveških delavnicah.

Friderikov stolp – panoramska točka

Stolp je dobil ime po Frideriku II., sinu najmočnejšega in najvplivnejšega grofa celjske rodbine, Hermana II. Postavljen je bil v 14. stoletju, v višino meri 23 m, zidovi pa so debeli skoraj tri metre. V prvem nadstropju je bila urejena temnica, nad katero so se nahajali prostori, namenjeni skladiščenju orožja in ostale vojaške opreme. V izvirni obliki je okoli celotnega vrhnjega nadstropja potekal obrambni hodnik. V njem je bil zaprt Friderik II., ker se je proti očetovi volji poročil s svojo ljubeznijo, Veroniko Deseniško.

LEGENDA:

Kako je Friderik preživel ječo v stolpu

Friderik II., sin mogočnega grofa Hermana II, je neke noči spravl s sveta svojo prvo in zakonito ženo Elizabeto Frankopanko in se proti očetovi volji tajno poročil z Veroniko Deseniško. Zaradi tega je Herman II. sina zaprl v glavni stolp, Veroniko pa dal utopiti. Legenda pravi, da je Friderika rešil gotove smrti zvesti neki oproda, ki je skopal podzemeljski dohod, skozi katerega je Frideriku prinašal hrano. V preteklem stoletju se je ta rov baje še dobro videl, širok pa je bil toliko, da je mogel skozenj splezati odrasel moški.

LEGENDA:

Osodi grajskega vodnjaka

Neki kmet je prišel ponoči v grad, da bi sporočil lastniku važno novico. Ko pride na dvorišče, nenadoma zasliši glas: "Kje je moja zemlja, kje je moj grad, kdo sem jaz?" Kmet se približa vodnjaku in koga vidi? Grofa Ulrika, stoječega do pasu v vodi in vsega razmesarjenega. Odtlej si nihče ni upal več po vodo in vodnjak so zazidali.

Osrednje grajsko dvorišče in vodnjak

V tem delu gradu so v času grofov Celjskih stale pomembnejše gospodarske in vojaške stavbe. Ostanki zidov kažejo na mesta, kjer sta nekoč stali kovačnica in konjušnica. Danes je osrednje dvorišče hkrati tudi osrednje prizorišče poletnih dogajanj na gradu. Tu se odvijajo poletni koncerti in predstave na prostem, ki dosežejo vrhunec konec avgusta z dvodnevno srednjeveško prireditvijo.

Obrambni jarek z mostom

Že obstoječi naravni jarek so v 15. stoletju poglobili in uredili v obrambni jarek in tako dodatno zavarovali stanovanjski del, v katerem so živeli grofje. Na podlagi tega so morali preurediti tudi dostop do grajskega jedra, in sicer je nekdaj pot zamenjal nov vhodni stolp z dviznim mostom.

Stolp nad Pelikanovo potjo

Na severni strani obrambnega jarka se nahajajo manjša vrata, do katerih vodi Pelikanova pot. Ta je poimenovana po znamenitem celjskem fotografu 20. stoletja, Josipu Pelikanu, katerega atelje si lahko ogledate v središču mesta. Nad vhodom stoji trinadstropni stolp, imenovan »Stolp nad Pelikanovo potjo«. Postavili so ga v začetku 16. stoletja, torej že po izumrtju celjskih grofov. Danes so v stolpu urejeni občasni razstavnici prostori.

LEGENDA:

Ozakladu v Starem gradu

Pred več kot sto leti je živel v neki koči pod gradom ubog, a pogumen dninar. Ko se je nekoč vračal okoli polnoči domov, je blizu grajskih vrat opazil nekoga z vozom. Stopi bliže in – kaj vidi: pred njim stoji čuden mož, visoke rasti in širokih ramen, na glavi pa je nosil visok klobuk s širokimi krajci. "Kaj pa voziš in kam?" ga vpraša dninar, "povej drugače ti pomorem doli po bregu, da boš vedel, s kom imaš opraviti!" Odgovora ni dobil. Dninar zgrabi voznika za roko. Toda kakšna roka je bila to. Narejena je bila iz irhovine in natlačena s slamo. Ti ubogi dninar! Hitro spusti roko in steče po nekega moža, ki je spal v bližnji koči, da bi ga povedel s seboj. Toda komaj je dninar odšel, počí voznik z bičem tako močno, kakor bi zagrmelo. Ko pa se je dninar vrnil z možem, voznika ni bilo nikjer. Vse naokrog sta preiskala, pa ga nista našla. In kaj je vozil? Nič drugega kot denar Celjskih grofov. In legenda pravi: ko bi ga bil dninar le držal za roko, da bi ura odbila polnoči, bi ves denar bil njegov. Tako pa je bilo vse prepozno.

8

Gotski palacij

Prvotni grad je bil mnogo manjši od sedanjega in na mestu, kjer se danes nahajajo ostanki gotskega palacija, je bilo nekoč že zunanje grajsko obzidje. V 14. stoletju, ko so grad preurejali v udobnejšo stanovanjsko rezidenco, so zunanji obrambni zid preuredili v bivalni del in zgradili štirinadstropni gotski palacij. V zgornjih etažah so bile bivalne sobe, ki so bile tudi ogrevane, spodnji prostori pa so bili namenjeni shrambam in ostalim uporabnim prostorom.

9

Romanski palacij

Predstavlja najstarejši del gradu. Palacij je bil nekoč večnadstropna zgradba, v kateri so bili zgornji prostori namenjeni bivanju, v spodnjih prostorih pa so bili različni uporabni prostori in shrambe. Na notranji strani je bilo zaprto dvorišče, kjer se je nahajala tudi vodna cisterna. Potres v 16. stoletju je romanski palacij porušil, na njegovih temeljih pa so postavili novega. Danes se tu nahaja večnamenska dvorana, v kateri se med drugim izvajajo tudi poročni obredi.

10

Razgledna ploščad

S te točke se odpira najlepši pogled na mesto Celje. Reka Savinja, ki teče skozi mesto, je oblikovala svojo strugo pred skoraj dvema tisočletjema in je v srednjem veku služila kot pomembna transportna pot za splavarjenje lesa proti jugu. Na nasprotnem hribu se nahaja cerkev sv. Miklavža, zavetnika splavarjev, ki je bila postavljena v obdobju grofov Celjskih. V preteklosti so splavarji na svoji poti po reki Savinji na tem mestu opravljali posebne molitve za varno pot. Gorovje na skrajni zahodni točki so Kamniško-Savinjske Alpe.

LEGENDA:

*O mostu med
Starim gradom in
Miklavškim hribom*

Legenda govori, da je Stari grad na levem bregu Savinje in nasprotni hrib Miklavški hrib, kjer stoji mala cerkvica sv. Miklavža, v času knezov Celjskih povezoval usnjen most. Ljudje so še v preteklem stoletju na Miklavškem hribu znali pokazati na obroč pritrjen v skalo, ki naj bi držal ta most.

ŽIVA ZGODOVINA: od aprila – oktobra

Vitezi, princeze in ostala animacijska ekipa obiskovalce popelje v čas srednjega veka, kjer se lahko v avtentičnem ambientu preizkusijo v mečevanju, lokostrelstvu, spoznajo viteški tabor, orožarno in način življenja v srednjem veku.

PRIREDITVE NA GRADU

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

V času poletja se v edinstvenem ambientu gradu odvijajo številne prireditve, koncerti in gledališke predstave, ki se obiskovalcem za vedno vtisnejo v spomin.

PRIREDITVE POLETJA V CELJU

Bogat program raznolikih prireditev na osrednjem grajskem dvorišču.

**DEŽELA CELJSKA VABI ...
SREDNJEVEŠKA PRIREDITEV** –
zadnji vikend v avgustu
Dvodnevna srednjeveška prireditev,
ki obuja tradicijo srednjeveškega
načina življenja

PONUDBA NA GRADU

POROKE:

klasična ali grajska poroka na različnih grajskih prizoriščih

VODENI OGLEDI:

organizirana vodenja so prilagojena starostnim skupinam in se izvajajo po predhodni najavi v TIC Celje

SREDNJEVEŠKA POGOSTITEV:

okusite grajsko kulinariko in razvijajte svoje čute s srednjeveškimi recepti

GROFOVSKI SPREJEM:

doživite srečanje s Hermanom II. ali Barbaro Celjsko in njunim grajskim osebjem

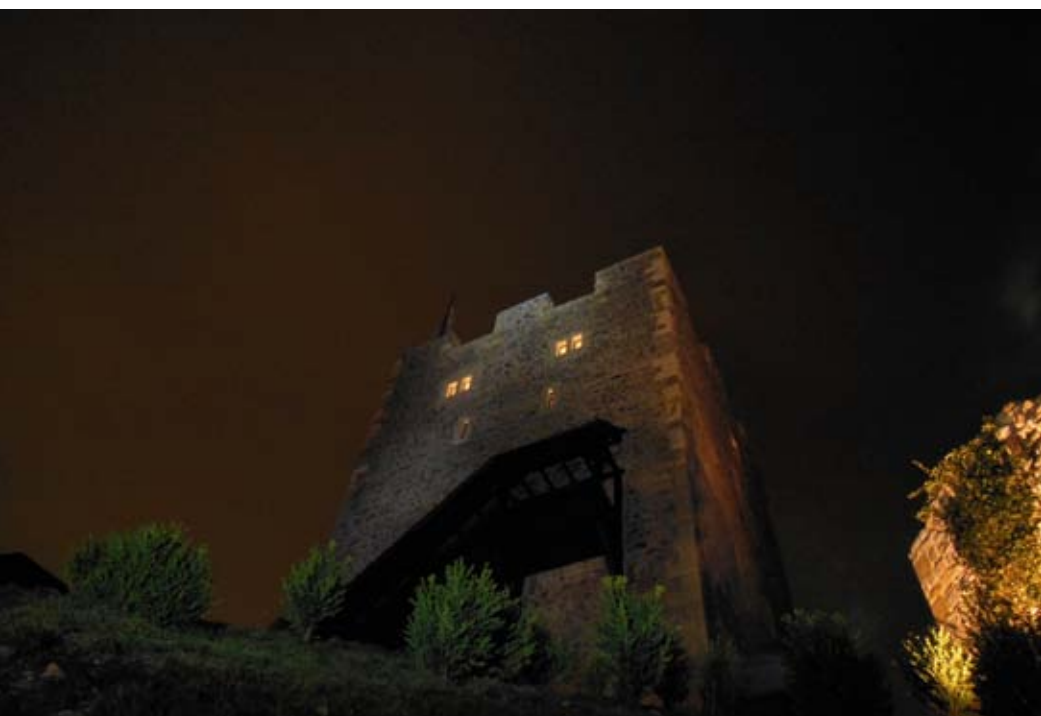

POVITEZITEV:

postanite vitez Celjski in doživite nepozaben obred povitezitve na gradu

Več informacij o izvedbi programov in najemu prostora dobite na Zavodu Celeia Celje, tel.: 03 428 79 30 in 03 428 79 32 ter tic@celje.si

KORISTNE INFORMACIJE

Odpiralni čas
Stari grad Celje je odprt
vsak dan v letu!

Januar	10:00 – 16:00
Februar	09:00 – 17:00
Marec	09:00 – 18:00
April	09:00 – 19:00
Maj	09:00 – 20:00
Junij	09:00 – 21:00
Julij	09:00 – 21:00
Avgust	09:00 – 21:00
September	09:00 – 20:00
Oktober	09:00 – 18:00
November	09:00 – 17:00
December	10:00 – 16:00

Zadnji vstop na Stari
grad Celje je pol ure pred
zaprtjem.

PARKIRIŠČE:

Pred vhodom Starega gradu
se nahaja parkirišče, ki je
primerno tudi za avtobuse
in avtodome.

DOSTOPNOST:

Stari grad Celje ima urejen
dostop za gibalno ovirane
osebe, za katere so urejene
tudi sanitarije.

KAKO DO GRADU

GPS Northing (N) : 46,2199, GPS Easting (E) : 15,2712

V Celje se pripeljete po
avtocesti A1. Iz smeri
Ljubljana ali Maribor
na izvozu Celje – Center
zavijete proti središču mesta
in sledite označbam za Stari
grad Celje.

Železniška postaja v Celju
ima dobre nacionalne in
mednarodne povezave. Več
na www.slo-zeleznice.si
Pred železniško postajo
se nahajajo taxi vozila, s
katerimi se lahko pripeljete
do gradu, ali pa se odpravite
peš po lokalni cesti.

Letališče Jožeta Pučnika,
www.lju-airport.si, razdalja:
99 km, 1h 10 min
Ostale povezave z letališči:
Graz (113 km, 1h 20 min),
Zagreb (116 km, 1h 37 min),
Celovec (145 km, 2h),
Trst (202 km, 2h 8 min).

NAMESTITVE V MESTU

HOTELI:

HOTEL EVROPA****

Krekov trg 4, 3000 Celje
T: +386 3 426 90 00,
E: info@hotel-evropa.si,
www.hotel-evropa.si

HOTEL CELEIA***

Mariborska 3, 3000 Celje
T: +386 (0)3 426 97 00,
E: info@hotel-celeia.si,
www.hotel-celeia.si

HOTEL FARAON***

Ljubljanska 39, 3000 Celje
T: +386 3 428 71 00,
E: hotel.faraon@siol.net,
www.hotel-faraon.si

HOTEL GRANDE*** superior

Bežigradska 7, 3000 Celje
T: +386 3 425 51 00,
E: hotelgrande.celje@siol.com,
www.hotelgrande.si

HOTEL CELJSKA KOČA***

Pečovnik 31, 3000 Celje
T: +386 59 070 400,
+386 41 718 274,
E: info@celjska-koca.si,
www.celjska-koca.si

HOSTLI:

MCC HOSTEL – hiša legend

Mariborska 2, 3000 Celje
T: +386 3 490 87 40,
+386 40 756 009,
E: mcc.hostel@mc-celje.si,
www.hostel-celje.si

GEORGES HOSTEL

Aškerčeva 3, 3000 Celje
T: +386 41 329 179,
E: violeta.stojis@sz-atrj.si,
www.hostelworld.com/hosteldetails.php/Georges-Hostel/Celje/80146

GOSTIŠČE S PRENOČIŠČI:

GOSTIŠČE HOCHKRAUT**

Tremerje 2, 3000 Celje
T: +386 3 427 91 00,
+386 3 427 91 04
E: gostisce@hochkraut.com,
www.hochkraut.com

KAMP:

AVTOKAMP CELJE***

Zadobrova 37a, 3211 Škofja vas
T: +386 41 726 516,
E: branko@verdev.si,
www.camping-celje.com
GPS koordinate: 46° 15' 46,12" /
15° 17' 54,61"

NE SPREGLEJTE

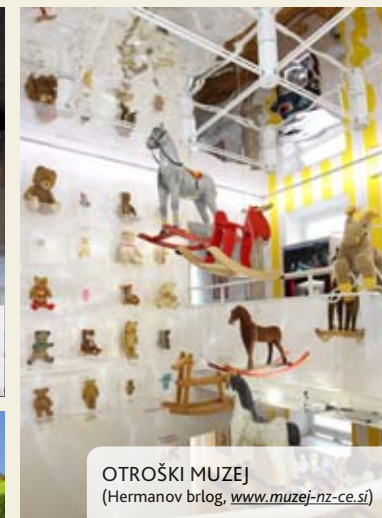
RIMSKA CELEIA
(Celeia – mesto pod mestom,
www.pokmuz-ce.si)

ZELENA OAZA
(Šmartinsko jezero,
www.smartinsko-jezero.com)

STARO MESTNO JEDRO

OTROŠKI MUZEJ
(Hermanov brlog, www.muzej-nz-ce.si)

ADRENALINSKO DOŽIVETJE
(Pustolovski park na Celjski koči,
www.celjska-koca.si)

Brošuro izdal: Zavod za kulturne prireditve in turizem Celeia Celje

Zanj: mag. Milena Čeko Pungartnik

Oblikovanje: Studio Kindin

Tisk: Grafex agencija/tiskarna

Leto: 2014

Lektoriranje: M.P.

Literatura:

Aleš Stopar: Stari grad Celje, Starožitnosti: Vodniki Pokrajinskega muzeja Celje 2, Pokrajinski muzej, 2006

Rolanda Fugger Germadnik: K zvezdam in nazaj, ob 550-letnici smrti poslednjega grofa Celjskega, Starožitnosti: Vodniki Pokrajinskega muzeja Celje 1, Pokrajinski muzej, 2006

Viri fotografij:

Arhiv Zavoda Celeia Celje, arhiv Muzej novejšje zgodovine Celje - Sherpa, arhiv Celjska koča, arhiv hotel Evropa, arhiva hotel Celeia, arhiv MCC hostel, arhiv Georges hostel, arhiv Gostišče Hochkraut, arhiv Avtokamp Celje, Matjaž Jambriško, Gregor Katič, Mija Koprivc, Branko Blaž Lesjak, Bojan Plevčak - arhiv Mestna občina Celje

ZAVOD CELEIA CELJE

STARI GRAD CELJE
knezi - danes - jutri

TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER STARI GRAD

Cesta na grad 78, 3000 Celje

T: +386 3 544 36 90

E: tic.grad@celje.si

www.grad-celje.com

FB: Stari grad Celje

TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER CELJE

Krekov trg 3, 3000 Celje

T: +386 3 428 79 36, +386 3 492 50 81

E: tic@celje.si

www.celeja.info

FB: V Celju smo face